

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЛЬНИЙ СПІВ

Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма / Освітньо-наукова програма	Сценічне мистецтво («акторське мистецтво драматичного театру», «акторське мистецтво театру ляльок»)	
Курс	1-4	
Семестр	2-7	
Обсяг дисципліни (години / ЄКТС)	180 годин / 6 кредити ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Хуторська Анна Йосифівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри сценічної мови театального факультету
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Hutorska.pdf https://orcid.org/0000-0001-6933-8286 anna.khutorska@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Соболева Олена Дмитрівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доцент, заслужена артистка України
	Посада	Доцент кафедри сценічної мови театального факультету
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Soboleva.pdf https://orcid.org/0009-0005-0546-1572 olena.soboleva@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Томчук Тамара Миколаївна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доцент, заслужена артистка України
	Посада	Доцент кафедри сценічної мови театального факультету
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Tomchuk.pdf https://orcid.org/0009-0000-5887-4251

	e-mail	tamara.tomchuk@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Кохан Людмила Йосипівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор філософії
	Посада	Старший викладач кафедри сценічної мови театрального факультету
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Kohan.pdf https://orcid.org/0000-0003-4954-1804 liudmyla.kokhan@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Німенська Жанна Валентинівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	
	Посада	Старший викладач кафедри сценічної мови театрального факультету
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Nimenska.pdf https://orcid.org/0000-0002-4413-1876 zhanna.nimenska@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Семенюк Оксана Михайлівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	
	Посада	Викладач кафедри сценічної мови театрального факультету
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Semeniuk.pdf https://orcid.org/0000-0001-5876-2137 oksana.semeniuk@num.kh.ua
Анотація		Синтетична природа театрального мистецтва в цілому та нерозривний зв'язок вітчизняного театрального мистецтва з музикою обумовлюють важливість опанування дисципліни «Сольний спів» у системі професійної підготовки акторів драматичного театру та театру анімації. Сформовані під час індивідуальних занять вокально-технічні та вокально-виконавські уміння та навички стають необхідною складовою вокального сценічного мовлення, яке потребує від актора особливої витривалості голосового апарату, образного перевтілення, яскравої характерності звучання та виконавської інтерпретації.
Мета дисципліни		Оволодіння здобувачем вищої освіти комплексом теоретичних знань щодо мистецтва співу та практичними навичками академічного (естрадного, джазового) сольного вокального виконавства, а також формування навичок самостійної роботи зі створення повноцінної вокальної складової сценічного образу, відповідно до образного змісту та драматургічного задуму театральної вистави.
Програмні результати навчання		ПРН04. Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах. ПРН05. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання

	<p>відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p> <p>ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.</p> <p>ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації).</p> <p>ПРН09. Обирати оптимальні художньо-виражальні (акторсько-виконавські, хореографічно-пластичні, музично-вокальні) та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).</p> <p>ПРН15. Знати основні закони психології творчості.</p> <p>ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>ПРН17. Вміти обирати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.</p> <p>ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>
Фахові (спеціальні) компетентності	<p>СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.</p> <p>СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.</p> <p>СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.</p> <p>СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.</p> <p>СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.</p> <p>СК06. Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів (акторсько-виконавськими, хореографічно-пластичними, музично-вокальними) при створенні сценічного твору.</p> <p>СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.</p> <p>СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.</p> <p>СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.</p> <p>СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проекту).</p> <p>СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p><i>Тема 1. Визначення індивідуальних характеристик звучання здобувачів освіти та складання індивідуального плану їх</i></p>

подальшого розвитку та вдосконалення.

Тема 2. Будова та функціонування співацького апарату, професійна гігієна голосу. Ознайомлення з вокальною термінологією.

Тема 3. Співацьке дихання та постава. Сценічна культура актора-співака.

Тема 4. Технічні вправи: початкові співацькі навички у доступному діапазоні. Опрацювання технічно нескладних вокалізів, сольфеджування.

Тема 5. Основи фразування у мистецтві вокалу. Вивчення особливостей куплетної будови українських народних пісень та шляхів їх акторської інтерпретації.

Тема 6. Поетичне першоджерело вокального твору – взаємодія музики та тексту при створенні художнього образу твору. Опанування нескладних пісень та романсів з індивідуальної програми.

Тема 7. Атака звуку, штрихи виконання, динамічне нюансування. Робота над вокалізами (академічні, джазові).

Тема 8. Дикція у мистецтві співу, активна артикуляція, закріплення норм вокальної орфоєпії рідної мови.

Тема 9. Наспівність як передумова формування злагодженого звуковедення. Виконання українських народних пісень в обробках композиторів-класиків та сучасних композиторів (ліричні, жартівливі, драматичні тощо).

Тема 10. Опрацювання різних метро-ритмічних малюнків (пунктирний ритм, комбінації з шістнадцятими тривалостями тощо).

Тема 11. Формування уявлення про зв'язок музичного мовлення з інтонацією. «Персональне» мислення у вокальних творах, опанування пісень від першої особи.

Тема 12. Технічні вправи: удосконалення звучання голосних та приголосних, йотовані звуки, спів вправ з емоційним забарвленням.

Тема 13. Розвиток вокального слуху та самоконтролю. Робота над вокалізом з сюжетним завданням («вокаліз-етюд», «вокаліз-дует», «жанровий вокаліз» тощо).

Тема 14. Резонаторні відчуття при співі – теорія та практика. Висока співацька форманта.

Тема 15. Норми вокальної орфоєпії іноземних мов. Ознайомлення з пісенними традиціями народів світу, спів мовою оригіналу (за індивідуальними можливостями).

Тема 16. Стилiстична специфіка творів. Виконання пісень українських композиторів-класиків, українських авторів першої половини ХХ ст. (солоспіви, романси, пісні).

Тема 17. Розширення діапазону голосу та закріплення навичок сферичного звуку.

Тема 18. Тембр як головний виразовий елемент акторського співу, удосконалення звучання у різних регістрах. Опанування музики до кінофільмів (соло, дуети діалогічної будови).

Тема 19. Ознайомлення з мелізмами (форшлагги, морденти тощо), складними ритмічними малюнками (синкопи, дуолі, тріолі тощо).

Тема 20. Особливості роботи з фонограмою. Виконання популярних пісень вітчизняних та зарубіжних композиторів ХХ ст.

	<p><i>Тема 21.</i> Історико-культурна специфіка творів. Робота над вокальними творами академічної спрямованості (арія, арієта, канцона, романс, пісня тощо).</p> <p><i>Тема 22.</i> Технічні вправи: згладжування регістрів, удосконалення навичок кантиленного звучання.</p> <p><i>Тема 23.</i> Виразові можливості голосу актора, пошуки власної самобутності. «Характерне» звуковидобування, що відповідає логіці художнього образу. Опанування музики до вистав (соло, дуети, тріо).</p> <p><i>Тема 24.</i> Співаючий актор – «дуально-дуельна» форма сценічного буття. Виконання сучасних творів українських композиторів.</p> <p><i>Тема 25.</i> Рухливість голосу, опанування легкого природного звуковедення у прискореному темпі.</p> <p><i>Тема 26.</i> Довільна зміна вокального та мовленнєвого звуковидобування (вокалізація-декламація, вокалізація-розмова). Робота над номерами з мюзиклів, оперет, музичних комедій тощо.</p> <p><i>Тема 27.</i> Удосконалення вокально-технічних та вокально-виконавських навичок. Спів <i>a cappella</i> – мистецтво самоконтролю та взаємодія з публікою.</p> <p><i>Тема 28.</i> Створення індивідуальної акторської палітри засобів виразності для адекватного та актуального інтерпретування художнього образу. Робота над різножанровими вокальними творами вітчизняних та зарубіжних авторів, народними піснями.</p> <p><i>Тема 29.</i> Виконавський аналіз творів. Опанування номерів з власною акторською інтерпретацією музично-поетичного твору. Створення відео-робіт.</p> <p><i>Тема 30.</i> Ансамбль як засіб формування творчого партнерства на сцені. Виконання вокальних творів ансамблями різних складів та форм.</p>
Види занять	Індивідуальні, самостійна робота
Методи навчання	Словесний метод (бесіда, дискусія); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (демонстрація); робота з поетичним та нотним текстом; робота з навчально-методичною літературою (тезування, анотування); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані); виконання творчих завдань.
Форми та методи оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (має 60 балів): Усне опитування за темами 1, 2, 3, 7, 8, 12, 14, 17, 19, 22, 25, 29. Презентація виконаного творчого завдання (відео чи аудіо фрагменти) за темами 4, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 24, 26, 28, 29, 30.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (має 40 балів): у 2, 3, 5 та 6 семестрах у формі заліку, у 4 та 6-му семестрах у формі іспиту, на яких здобувач освіти демонструє вокальне виконання індивідуальної програми згідно з вимогами РПНД.</p>

	<p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Zoom, Google Meet та листування через месенджери.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. і з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Дорошенко, В. О. (2010). <i>Сольний спів як засіб виховання студента-актора: навч.-метод. посіб.</i> Харків: Колегіум.</p> <p>Дорошенко, В. О. (2016). <i>Вокаліз у професійній підготовці студента - актора театру анімації : метод. рек.</i>, Харків: ФОП Панов А. М. https://repo.num.kharkiv.ua/handle/num/182</p> <p>Німенська, Ж. В. (2023). <i>Специфіка роботи над жанром народної пісні у класі Сольного співу (зі студентами спеціалізації «акторське мистецтво драматичного театру і кіно» та «акторське мистецтво театру ляльок»).</i> Метод. рек. Харків. ХНУМ ім.. І.П. Котляревського. https://repo.num.kharkiv.ua/handle/num/702</p> <p>Томчук, Т. М. (2023). <i>Охорона співацького голосу студента-актора. Метод. рек.</i>, Харків. ХНУМ ім.. І.П. Котляревського. https://repo.num.kharkiv.ua/handle/num/639</p> <p>Хуторська, А. Й. (2023). <i>Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Сольний спів» для здобувачів денної форми навчання, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», ОПП «Сценічне мистецтво» («акторське мистецтво драматичного театру і кіно», «акторське мистецтво театру ляльок»), Харків. ХНУМ ім.. І.П. Котляревського. https://repo.num.kharkiv.ua/handle/num/638</i></p> <p>Хуторська, А. Й. (2024). <i>Виконавська інтерпретація вокального твору студентом-актором. Методичні</i></p>

	<i>рекомендації</i> , Харків. ХНУМ ім. І.П. Котляревського. https://repo.num.kharkiv.ua/handle/num/877
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Сольний спів», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «30» серпня 2023 р., протокол №1.